

úřadů (jednání vlády), ústavních činitelů a ministrů ostrými a přehnanými výrazy nemístné kritiky potupiti a tím i republiku hanobiti. Pro tento dále jdoucí úmysl obžalovaného vybočují dotčené projevy z mezí pouhých urážek jednotlivců (ministrů, generálů, legionářů-státních zaměstnanců) a nelze rozsudečnému závěru, že urážky jednotlivců těch jsou hanobením republiky, způsobilým snížení i její vážnost, vytýkati právní omyl, ano jest zásadou, ustálenou v judikatuře zrušovacího soudu (srovnej obzvláště rozhodnutí čis. 1592, 1937, 2052, 2163, 2559 sb. n. s.), že prostředkem hanobení republiky mohou býti též urážlivé projevy o jednotlivých činitelích státních. Stížností popřená pobuřovací povaha souzených projevů není vůbec zákonnou známkou přečinu, který soud v nich shledal, takže netřeba zkoumati, zda se vztahuje i k oněm projevům věta rozhodovacích důvodů, že šlo obžalovanému o to, by vyvolal v posluchačstvu nepřátelské smýšlení, t. j. pobuřoval je proti republice, nebo ne. Jak dovozeno, odchyluje se stížnost tím, že ponechává část skutkových závěrů rozsudku stranou, od základny závazné pro hmotně-právní přezkoumání rozsudku a neprovádí uplatňované důvody zmatečnosti po zákonu, takže ji dlužno pokládati za neprovedenou a v důsledku toho ji zavrhnouti.

Čís. 3338.

Poměr mezi otčímem a nevlastním synem poukazuje na poměr zvláštní závaznosti ve smyslu druhé věty § 142 tr. zák.

Jde o zmatek čis. 6, nikoliv čis. 12 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud proti předpisu § 322 tr. ř. dodatkovou otázku, ač výsledky řízení vynesly na jevo poukazy na poměry uvedené v § 142 tr. zák. (poměr zvláštní závaznosti). Porotní soud není oprávněn z vlastní moci předsevzítí zjištění oněch okolností, odůvodňujících použití vyšší sazby.

Ani soud zrušovací není oprávněn řešiti s konečnou platností otázku, zda okolnosti případu opodstatňují onen poměr zvláštní závaznosti ve smyslu § 142 druhá věta tr. zák., nýbrž jest se o tom vysloviti porotcům.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1928, Zm I 640/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Táboře ze dne 2. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití podle § 140 tr. zák., a podle druhé sazby § 142 tr. zák. s použitím § 338 tr. ř. odsouzen do těžkého žaláře na pět roků, zrušil napadený rozsudek, jenž zůstal ve výroku o vině nedotčen, ve výroku o trestu a věc v tomto směru odkázal k novému projednání a rozhodnutí do nejbližšího porotního zasedání krajského soudu v Táboře.

D ů v o d y:

Nechávajíc výrok o vině nedotčeným, napadá zmateční stížnost rozsudek proto, že porotní soud při výměře trestu použil trestní sazby podle druhé věty § 142 tr. zák., nezjednav si dodatkovou otázkou ve smyslu § 322 tr. ř. podklad o poměru stěžovatelově k usmrcenému Josefu Z-ovi, to jest o tom, zda byl stěžovatel s usmrceným v blízkém příbuzenství nebo zda byl mu zvláště zavázán, od kterýchžto v zákoně jmenovitě uvedených přitěžujících okolností činí se odvislým použití přísnější sazby podle § 142 tr. zák. Nedáv tuto otázku dopustil se prý porotní soud zmatečnosti podle čís. 6 § 344 tr. ř. porušením předpisu § 322 tr. ř. a nad to i zmatečnosti podle čís. 12, ježto při vyměřování trestu vykročil z mezí zákonné sazby trestní. Zrušovacímu soudu bylo se především zabývatí otázkou, kterou z uplatňovaných zmatečností je rozsudek v pravdě stížen. Věc není bez významu. Neboť, kdyby šlo o zmatečnost podle čís. 12 § 344 tr. ř., přišlo by v úvahu, zda zrušovací soud nemá rozhodnouti ihned ve věci samé a vyměřiti trest znovu. Jestliž řečený důvod zmatečnosti povahy hmotněprávní a předpokládá nezbytně, by trváno bylo při skutkovém ději, jak je zjištěn v otázkách porotci kladně zodpověděných, a by jen tento děj byl porovnán s ustanoveními trestního zákona naň použitými. Výrokem porotců nebyl však v souzeném případě zjištěn ani příbuzenský poměr obžalovaného k usmrcenému ani poměr zvláštní závaznosti, takže použití vyšší trestní sazby nemá podkladu a nemohlo by obstáti. Při uvažování věci s hlediska čís. 12 § 344 tr. ř. byly by tu proto podmínky pro postup ve smyslu prvního odstavce § 350 tr. ř. Leč v souzeném případě je, hledíc k vývodům zmateční stížnosti a ke stavu věci, na místě nikoli uplatňování důvodu zmatečnosti čís. 12 § 344 tr. ř., nýbrž jen zmatku podle čís. 6, tkvící základní vada v tom, že porotní soud přes to, že výsledky řízení vynesly na jevo poukazy na poměry uvedené v § 142 tr. zák., zejména na poměr zvláštní závaznosti, tedy poukazy na takovou okolnost přitěžující, která opodstatňuje použití vyšší sazby trestní, nedal porotcům příslušnou otázku dodatkovou, ač jej k tomu ustanovení § 322 tr. ř. zavazovalo; neměli proto porotci příležitost, by se v naznačeném směru vyslovili a zjednali svým výrokem podklad, na kterém teprve porotní soud mohl trest vyměřiti podle té neb oné sazby trestní. Z vlastní moci nebyl porotní soud oprávněn předsevzítí zjištění okolnosti, odůvodňující použití vyšší sazby, poněvadž oprávnění to je podle předpisu § 322 tr. ř. vyhrazeno jen porotcům a porušení oprávnění toho je podle čís. 6 § 344 tr. ř. ohroženo zmatečností. Ani sám zrušovací soud není povolán řešiti s konečnou platností otázku, zda okolnost, o jakou tu jde, totiž zabití otčíma nevlastním synem, skutečně opodstatňuje vzhledem ke zvláštním okolnostem případu poměr zvláštní závaznosti ve smyslu druhé věty § 142 tr. zák.; jen tolik může vysloviti, že poměr mezi otčím a nevlastním synem poukazuje na takový zvláštní poměr podle druhé věty § 142 tr. zák.; přichází tu v úvahu, že při švakrovství, jež podle § 40 obč. zák. je nazýváno svazkem mezi manželem jedním a příbuznými manžela druhého, je vztah mezi osobami sešvakřenými v linii vzestupné a sestupné jistě vztahem nejbližším a že právně roz-

hodný význam, jež zákony švakrovství přikládají (§§ 65, 67, 120, 306 a hlavně § 152 čís. 1 tr. ř. — §§ 216, 495 a 501 tr. zák.), je při řečeném stupni švakrovství zajisté nejzávažnějším. Byl-li však v souzeném případě takový poměr skutečně opodstatněn zvláštními okolnostmi případu, o tom vysloviti se bude porotcům. Vyměřil-li proto porotní soud trest podle přísnější sazby § 142 tr. zák., nezjednav si výrokem porotců patřičný podklad, je rozsudek v napadeném směru zmatečným. Bylo proto zmateční stížnosti odůvodněné podle čís. 6 § 344 tr. ř. vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3339.

Výrok pachatelův, že se nebojí ani 10 četníků, není urážkou četníků (četnické stanice) podle § 491 tr. zák. (čl. V zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863).

Ani po nové výměře trestu zrušovacím soudem netřeba poukazovati nalézací soud, by znovu rozhodoval o podmíněném odsouzení, je-li podle § 2 zákona o podm. odsouzení vůbec vyloučeno.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1928, Zm II 301/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 9. března 1928, pokud iím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák. a čl. V zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, zrušil rozsudek nalézacího soudu v části, v níž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák. a čl. V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863, spáchaným tím, že dne 9. září 1927 veřejně a před více lidmi četnickou stanicí v K. slovy: »Já se nebojím ani 10 četníků« uváděl ve veřejný posměch, a obžalovaného z této části obžaloby podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostil. Důsledkem toho zrušil rozsudek i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících, obžalovanému vyměřil nový trest a odsoudil ho za pravoplatný zločin rušení náboženství podle § 122 a) tr. zák. nepodmíněně podle první sazby § 123 tr. zák. použitím § 55 tr. zák. k trestu čtyř měsíců těžkého žaláře, zostřeného a doplněného jedním postem měsíčně a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení. Ve smyslu zákona čís. 75/1919 v doslovu zákona čís. 163/1920 sb. z. a n. vyslovil ztrátu práva volebního.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. jen odsouzení pro přestupek podle § 491 tr. zák. a čl. V. zák. ze 17. prosince 1862, čís. 8/1863 ř. zák. Právem: Především sluší nalézacímu soudu poznamenati, že měl uvažovati o tom, zda tento čin, jež byl spáchán dne 9. září 1927, v době kdy proň obžalovaný byl